

Repertoriul jurisprudenței

**Cauza T-271/10 RENV
(publicare în extras)**

**H
împotriva
Consiliului Uniunii Europene**

„Politica externă și de securitate comună – Agent național detașat la MPUE în Bosnia și Herțegovina – Decizie de schimbare a repartizării – Competența șefului MPUE de a decide schimbarea repartizării unui agent național detașat – Obligația de motivare – Abuz de putere – Eroare vădită de apreciere – Hărțuire morală”

Sumar – Hotărârea Tribunalului (Camera a șasea) din 11 aprilie 2018

1. *Procedură jurisdicțională — Invocarea de motive noi pe parcursul procesului — Condiții — Dezvoltarea unui motiv existent — Admisibilitate*

[Regulamentul de procedură al Tribunalului, art. 84 alin. (1)]

2. *Politica externă și de securitate comună — Misiuni civile ale Uniunii Europene — Abilitare de a repartiza personalul la fiecare misiune civilă a Uniunii — Competență a comandantului operației civile — Abilitare de a repartiza personalul și de a schimba repartizarea personalului în cadrul fiecărei misiuni civile — Competență a șefului misiunii civile în cauză — Schimbare a repartizării unui agent național detașat — Cerința unei consultări a statului membru de origine — Inexistență*

(Decizia 2009/906/PESC a Consiliului, art. 5 și 6)

3. *Acțiune în anulare — Motive — Nemotivare sau insuficiența motivării — Motiv distinct de cel privind legalitatea pe fond*

(art. 263 TFUE și 296 TFUE)

4. *Acte ale instituțiilor — Motivare — Obligație — Conținut — Misiune civilă în cadrul politicii externe și de securitate comune — Măsură de schimbare a repartizării unui agent național detașat — Cerințe minime*

(art. 296 TFUE)

5. *Politica externă și de securitate comună — Misiuni civile ale Uniunii Europene — Decizie de schimbare a repartizării unui agent național detașat — Schimbare a repartizării care intervine într-un context de hărțuire morală — Acțiune a agentului național detașat în cauză — Modalități*

(Statutul funcționarilor, art. 12a)

6. *Politica externă și de securitate comună — Misiuni civile ale Uniunii Europene — Decizie de schimbare a repartizării unui agent național detașat — Acțiune a agentului național detașat în cauză — Motive — Abuz de putere — Noțiune — Decizie conformă cu interesul serviciului — Abuz de putere — Inexistență*

7. *Uniunea Europeană — Controlul jurisdicțional al legalității actelor instituțiilor — Decizie de schimbare a repartizării unui agent național detașat — Întinderea controlului — Control restrâns care se aplică în special aprecierii considerațiilor de oportunitate pe care se întemeiază decizia menționată*

(art. 275 TFUE; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 47)

8. *Răspundere extracontractuală — Condiții — Nelegalitate — Prejudiciu — Legătură de cauzalitate — Condiții cumulative*

(art. 340 al doilea paragraf TFUE)

1. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctul 37)

2. Revine comandantului operației civile, care exercită, sub controlul politic și conducerea strategică a Comitetului politic și de securitate și sub autoritatea generală a Înaltului Reprezentant, comanda și controlul, la nivel strategic, în ceea ce privește planificarea și conducerea tuturor misiunilor civile efectuate în cadrul politicii de securitate și de apărare comune și care este comandantul general al tuturor șefilor de misiuni civile, competența de a repartiza personalul la fiecare misiune civilă a Uniunii, în sensul articolului 6 alineatul (2) din Decizia 2009/906 privind Misiunea de Poliție a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina. În schimb, în cadrul fiecărei misiuni, competența de a repartiza și de a schimba repartizarea personalului revine în exclusivitate șefului misiunii civile în cauză.

Astfel, potrivit acestor dispoziții, controlul operațional exercitat în teatrul de operații de șeful misiunii implică în mod necesar ca acesta să aibă posibilitatea de a lua decizii, inclusiv de a schimba repartizarea personalului, în cel mai scurt timp și de a asigura că personalul detașat de statele membre se conformează deciziilor respective, în scopul îndeplinirii misiunii.

Or, controlul operațional implică în mod necesar ca șeful misiunii civile în cauză să aibă posibilitatea de a lua decizii, inclusiv de a schimba repartizarea personalului, în cel mai scurt timp și de a asigura că personalul detașat de statele membre se conformează deciziilor respective, în scopul îndeplinirii misiunii. Prin urmare, acest caracter operațional este incompatibil cu o procedură de consultare prealabilă a autorității de origine a personalului detașat.

(a se vedea punctele 69, 70 și 78)

3. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctul 88)

4. Motivarea impusă la articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului atacat și contextului în care el a fost adoptat. Aceasta trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanei interesate să ia cunoștință de justificările măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei.

În această privință, nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse la articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului său de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă. Astfel, pe de o parte, un act cauzator de prejudicii este motivat suficient atunci când a intervenit într-un context cunoscut de persoana interesată, care îi permite acesteia să înțeleagă semnificația măsurii luate în privința sa. Pe de altă parte, gradul de precizie a motivării unui act trebuie să fie proporțional cu posibilitățile materiale și cu cerințele tehnice sau de timp în care acesta trebuie adoptat.

Prin urmare, este suficient ca motivarea unui act prin care se impune o măsură de schimbare a repartizării personalului unei misiuni civile a Uniunii în cadrul politicii externe și de securitate comune să identifice motivele specifice și concrete pentru care autorul acestui act consideră, în exercitarea puterii sale de apreciere discreționare, că persoana interesată trebuie să facă obiectul unei astfel de măsuri.

În plus, problema dacă obligația de motivare a fost respectată trebuie, în principiu, să fie apreciată în funcție de informațiile de care reclamantul dispunea cel târziu la momentul introducerii acțiunii.

(a se vedea punctele 89-92)

5. Existența unui context de hărțuire morală poate fi invocată în susținerea concluziilor în anulare care nu sunt îndreptate împotriva respingerii unei cereri de asistență introdusă de un agent pentru motivul că acesta consideră că este victima unei hărțuiri, ci care sunt îndreptate împotriva altor decizii adoptate de administrație.

În special, existența unui context de hărțuire morală poate fi luată în considerare, în cazul în care autorul acestei hărțuiri este și semnatarul deciziei contestate, pentru a stabili că această decizie a fost adoptată în scopul de a aduce prejudicii agentului și că, în consecință, este afectată de un abuz de putere. Așadar, în ceea ce privește o acuzație de hărțuire morală invocată în susținerea concluziilor îndreptate împotriva unei decizii de schimbare a repartizării, decizia menționată va putea fi afectată de un abuz de putere în cazul în care a fost adoptată în scopul de a aduce atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice a agentului.

În această privință, agenții detașați de instituțiile Uniunii, al căror statut este reglementat de Statutul funcționarilor Uniunii Europene, și cei detașați de statele membre sunt supuși aceluiași reguli în ceea ce privește exercitarea funcțiilor lor în teatrul de operații. Așadar, nimic nu se opune ca un funcționar detașat de un stat membru să invoce existența unei hărțuiri morale în susținerea concluziilor în anulare îndreptate împotriva unei decizii de schimbare a repartizării.

Pe de altă parte, este posibil ca faptele invocate pentru a demonstra existența unei hărțuiri morale, chiar dacă nu pot fi calificate ca atare în sensul jurisprudenței dezvoltate cu privire la dispozițiile articolului 12a din Statutul funcționarilor Uniunii, să permită totuși să se concluzioneze că decizia de schimbare a repartizării ar fi afectată de un abuz de putere și că, prin urmare, ea ar trebui anulată pentru acest motiv.

(a se vedea punctele 105-108)

6. În cadrul unei acțiuni în anulare exercitate de un agent național detașat în cadrul unei misiuni civile a Uniunii Europene împotriva unei decizii de schimbare a repartizării care îl privește, noțiunea de abuz de putere are un conținut precis care se referă la exercitarea de către o autoritate administrativă a atribuțiilor sale într-un alt scop decât cel în vederea căruia ele i-au fost conferite.

În această privință, instituțiile Uniunii dispun de o largă putere de apreciere în raport cu organizarea serviciilor lor în funcție de misiunile care le sunt încredințate și în raport cu încadrarea personalului aflat la dispoziția lor în vederea îndeplinirii acestor misiuni, cu condiția însă ca această încadrare să se facă în interesul serviciului și cu respectarea echivalenței posturilor.

În aceste împrejurări, controlul Tribunalului trebuie să se limiteze la problema dacă instituția implicată s-a menținut în limite care nu pot face obiectul criticii și nu și-a utilizat puterea în mod vădit eronat.

În plus, nu există abuz de putere decât în prezența unor indicii obiective, pertinente și concordante care permit să se concluzioneze că actul atacat urmărește un alt scop decât cel care îi este atribuit în temeiul dispozițiilor aplicabile și că, din moment ce o decizie nu a fost considerată contrară interesului serviciului, nu se pune problema unui abuz de putere.

În această privință, nu este suficient să se invoce anumite fapte în susținerea pretențiilor respective, ci trebuie de asemenea să se prezinte indicii suficient de precise, de obiective și de concordante, de natură să susțină veridicitatea acestor pretenții sau, cel puțin, caracterul plauzibil al acestora, în caz contrar nefiind posibilă repunerea în discuție a exactității materiale a afirmațiilor instituției în cauză.

Așadar, aprecierea globală a indicilor privind un abuz de putere nu se poate baza pe simple susțineri, pe indicii insuficient de precise sau care nu sunt nici obiective, nici pertinente.

(a se vedea punctele 110-115)

7. Competența instanței Uniunii este exclusă, în conformitate cu articolul 275 TFUE, în ceea ce privește aspectul operațional al unei decizii de schimbare a repartizării unui agent național detașat. În schimb, controlul său este permis cu privire la verificarea respectării normelor de procedură și de motivare, a exactității materiale a faptelor, precum și a absenței unei erori vădite în aprecierea faptelor și a unui abuz de putere cu ocazia măsurii de schimbare a repartizării. Întrucât instanța Uniunii nu poate să substituie aprecierea șefului unei misiuni în ceea ce privește faptele și circumstanțele care justifică adoptarea unor astfel de măsuri cu propria apreciere, controlul exercitat de aceasta este un control restrâns și se aplică în special aprecierii considerațiilor de oportunitate pe care se întemeiază asemenea măsuri.

În această privință, șeful misiunii care a adoptat această decizie dispune de o largă putere de apreciere în privința elementelor care trebuie luate în considerare în vederea adoptării unor măsuri de schimbare a repartizării personalului în teatrul de operații. Această largă putere de apreciere nu se opune însă ca instanța Uniunii să verifice, cu ocazia exercitării controlului său de legalitate, exactitatea materială a faptelor pe care acest șef de misiune s-a întemeiat.

Astfel, efectivitatea controlului jurisdicțional garantat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene impune în special ca instanța Uniunii să se asigure că o decizie care are o aplicabilitate individuală pentru persoana în cauză se întemeiază pe o bază factuală suficient de solidă. Aceasta presupune verificarea faptelor pe care se bazează decizia menționată, astfel încât controlul jurisdicțional să nu se limiteze la aprecierea verosimilității abstracte a motivelor invocate, ci să privească aspectul dacă respectivele motive sunt întemeiate.

(a se vedea punctele 155-157)

8. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 170 și 171)